

Силабус освітнього компонента Програма навчальної дисципліни

ФІНАНСОВИЙ АНАЛІЗ

Шифр та назва спеціальності
072 – Фінанси, банківська справа, страхування
та фондовий ринок

Інститут
ННІ Економіки, менеджменту та міжнародного
бізнесу

Освітня програма
Фінанси і банківська справа

Кафедра
Обліку і фінансів (205)

Рівень освіти
бакалавр

Тип дисципліни
Спеціальна (фахова), Обов'язкова

Семестр
7

Мова викладання
Українська

Викладачі, розробники

Єршова Наталя Юріївна

Natalia.Iershova@khpі.edu.ua

Доктор економічних наук, професор, професорка кафедри обліку і фінансів НТУ «ХПІ»

Автор понад 180 наукових та навчально-методичних праць. Провідний лектор з дисциплін: «Основи наукових досліджень», "Інвестиційний аналіз", «Бізнес-аналіз», «Аналіз господарської діяльності», «Економічний аналіз», «Фінансовий аналіз»

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Курс "Фінансовий аналіз" спрямований на формування системи знань і умінь, необхідних для проведення фінансового аналізу діяльності компанії, які забезпечать розвиток компетенцій щодо оцінки та прогнозування фінансового стану підприємства, перспектив реалізації бізнес-цілей. Вивчення курсу базується на розумінні поняття аналітична діяльність.

Мета та цілі дисципліни

Формування знань про систему аналітичних методів та технік аналізу фінансового стану підприємства на основі цілісної інформаційної моделі підприємства, а також вміння використовувати набуті знання стосовно вирішення задач бізнес-аналізу на сучасному підприємстві

Завдання (навчальні цілі) дисципліни полягають у розвитку здатності до пошуку та оброблення інформації з різних джерел та використання аналітичного інструментарію для обґрунтування фінансових рішень та задоволення інформаційних потреб менеджменту.

Формат занять

Лекції, практичні заняття, консультації. Курсовий проєкт. Підсумковий контроль – екзамен.

Компетентності

- ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.
- ЗК06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні
- ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК09. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК10. Здатність працювати у команді.
- ЗК12. Здатність працювати автономно.
- СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).
- СК04. Здатність застосовувати економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.
- СК06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.
- СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.
- СК09. Здатність здійснювати ефективні комунікації.
- СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.
- СК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

Результати навчання

- ПР06. Застосовувати відповідні економіко-математичні методи та моделі для вирішення фінансових задач.
- ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.
- ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.
- ПР13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.
- ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 180 год. (6 кредитів ECTS): лекції – 32 год., практичні заняття – 32 год., самостійна робота – 116 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання та практичні навички з наступних дисциплін: "Економічна статистика", "Бухгалтерський облік", "Економіка підприємства", «Фінанси суб'єктів господарювання»

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться інтерактивно з використанням мультимедійних технологій. На практичних заняттях використовується проєктний підхід до навчання, ігрові методи.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. Значення і теоретичні основи фінансового аналізу

Зміст, мета та завдання фінансового аналізу. Предмет та мета фінансового аналізу. Види фінансового аналізу. Методи та прийоми фінансового аналізу. Експрес-аналіз та деталізований фінансовий аналіз

Тема 2. Фінансова звітність та фінансова інформація як інформаційна база фінансового стану

Складання фінансової звітності та вимоги до фінансової інформації, що надається користувачам. Балансовий звіт підприємства. Звіт про фінансові результати діяльності підприємства. Звіт про рух грошових коштів підприємства. Звіт про власний капітал підприємства

Тема 3. Аналіз майна підприємства

Загальна оцінка стану майна підприємства та його складових частин. Аналіз джерел майна підприємства. Аналіз ефективності використання майна підприємства

Тема 4. Аналіз платоспроможності та ліквідності

Сутність ліквідності та платоспроможності підприємства. Аналіз ліквідності балансу підприємства. Аналіз платоспроможності підприємства. Комплексна оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства.

Тема 5. Аналіз фінансової стійкості

Суть фінансової стабільності та стійкості підприємства. Основні чинники, що впливають на фінансову стійкість підприємства. Оцінка типу фінансової стійкості підприємства. Кількісна оцінка фінансової стійкості підприємства. Інтегральна оцінка фінансової стійкості підприємства. Оцінка запасу фінансової стійкості підприємства

Тема 6. Аналіз грошових потоків

Поняття, види і значення грошових потоків для підприємства. Методика аналізу грошових потоків підприємства. Управління грошовими потоками підприємства.

Тема 7. Аналіз кредитоспроможності підприємства

Поняття, задачі та джерела інформації для аналізу кредитоспроможності підприємства. Методика аналізу кредитоспроможності підприємства. Оцінка кредитоспроможності підприємства на основі фінансових коефіцієнтів. Оцінка кредитоспроможності на основі аналізу грошових потоків. Оцінка кредитоспроможності на основі аналізу ділового ризику.

Тема 8. Аналіз ефективності використання капіталу

Аналіз наявності, складу і динаміки капіталу підприємства. Аналіз складу та структури власного капіталу. Аналіз складу та структури залученого капіталу. Аналіз складу та структури кредиторської заборгованості. Аналіз рентабельності капіталу. Оцінка вартості капіталу

Тема 9. Аналіз ділової активності підприємства

Сутність та рівні ділової активності підприємства. Основні напрямки аналізу ділової активності підприємства. Методика здійснення аналізу ділової активності підприємства

Тема 10. Аналіз прибутковості та рентабельності підприємства

Значення та завдання аналізу формування фінансових результатів діяльності підприємства. Аналіз рівня, структури та динаміки фінансових результатів підприємства. Аналіз рівня беззбитковості підприємства. Факторний аналіз фінансових результатів діяльності підприємства. Аналіз розподілу та використання чистого прибутку підприємства. Сутність та показники рентабельності підприємства. Факторний аналіз рентабельності підприємства. Аналіз резервів збільшення прибутку підприємства

Тема 11. Аналіз фінансового стану неплатоспроможних підприємств

Поняття банкрутства, його види. Ознаки банкрутства підприємства та фінансова санація. Цільова функція дослідження видів банкрутства. Варіанти організації комплексного фінансового дослідження

Теми практичних занять

Тема 1. Значення і теоретичні основи фінансового аналізу

Тема 2. Фінансова звітність та фінансова інформація як інформаційна база фінансового стану

Тема 3. Аналіз майна підприємства

Тема 4. Аналіз платоспроможності та ліквідності

Тема 5. Аналіз фінансової стійкості

- Тема 6. Аналіз грошових потоків
Тема 7. Аналіз кредитоспроможності підприємства
Тема 8. Аналіз ефективності використання капіталу
Тема 9. Аналіз ділової активності підприємства
Тема 10. Аналіз прибутковості та рентабельності підприємства
Тема 11. Аналіз фінансового стану неплатоспроможних підприємств

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені

Самостійна робота

Курс передбачає виконання курсового проєкту. Студентам рекомендуються додаткові матеріали (методичні вказівки) для його виконання.

Література та навчальні матеріали

Основна література

1. Приймак С.В. Фінансовий аналіз. Практикум : навчальний посібник. – Львів, 2021. 264 с.
2. Ковальчук Н.О., Гаватюк Л.С., Єрміїчук Н.І. Фінансовий аналіз: навч. посіб. / Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича. 2019. 336 с.
3. Фінансовий аналіз : навч. посібник / уклад.: Н.Л. Марусяк. Чернівці :Чернівецьк. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 172 с.
4. Череп А. В., Гамова О.В., Козачок І. А. Фінансовий аналіз. навчальний посібник. К. : Кондор, 2020. 277 с..

Додаткова література

5. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» (зм. ред. від 01.01.2024) Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/996-14#Text>
6. Національні стандарти бухгалтерського обліку: Міністерство фінансів України. [Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://mof.gov.ua/uk/nacionalni-polozhennja1>
7. Фінансовий аналіз та звітність : електронний практикум комбінованого (локального та мережного) використання [Електронний ресурс] / І. Ю. Єпіфанова, В. В. Джеджула. – 2-ге вид., доп. – Вінниця : ВНТУ, 2022. – 144 с.
8. Тютюнник Ю.М., Дорогань-Писаренко Л.О., Тютюнник С.В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Полтава: Видавництво ПП «Астрая», 2020. Чл. 434 с.
9. Iershova N. Accounting and analytical information formation by business entities under conditions of sustainable development concept realization / N. Iershova, O. Kryvytska, Yu. Kharchuk // Financial and Credit Activity-Problems of Theory and Practice. 2021. Vol. 2 No. 37.
10. Portna, O.V., Iershova, N.Y., Tereshchenko, D.A., Chaika, T.Y., Dubynskyi, G. Analytical provision for managing innovation activities within the company considering the interests of stakeholders. Acta Innovation. 2020. No. 34. pp. 25–39
11. Єршова Н., Грінько А. Обліково-аналітичне забезпечення прийняття фінансових рішень при управлінні платоспроможністю підприємства. *Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки)*. 2023. №(2). С.23–30. URL : <http://es.khpi.edu.ua/article/view/282769>
12. Єршова Н. Фінансове прогнозування у фокусі обліково-аналітичного забезпечення. Acta Academiae Beregsasiensis. Economics. Харків, 2024. № 5. С. 312-322. – URL: <https://aab-economics.kmf.uz.ua/aabe/article/view/169/167> (дата звернення: 12.11.2024).

Інформаційні ресурси в Інтернеті

13. Пошукові служби Інтернет [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.kinder.mksat.net/pages/libfindix/inetfind.htm>.
14. Сторінка Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
15. Методичні рекомендації щодо виявлення ознак неплатоспроможності підприємства та ознак дій з приховування банкрутства, фіктивного банкрутства чи доведення до банкрутства [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1022.3220.3&nobreak=1>

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

Академічні успіхи здобувача вищої освіти визначаються за допомогою критеріїв та системи оцінювання знань та умінь здобувачів, яка використовується в НТУ "ХПИ"

(<https://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/wp-content/uploads/sites/43/2024/01/Polozhennya-pro-kryteriyi-otsinyuvannya-znan-ta-vmin-i-pro-rejtyng-zdobuvachiv.pdf>)

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять, а також контрольних робіт. Підсумковий контроль здійснюється за результатами екзамену або в результаті накопичення оцінок з окремих тем у разі виконання здобувачем усіх видів поточних контрольних заходів.

За умовами виконання здобувачем контрольної роботи з навчальної дисципліни на контрольному заході, але за відсутності результатів поточного контролю (практичні заняття), здобувач не може бути атестованим із навчальної дисципліни до ліквідації ним поточної заборгованості.

Розрахункове значення у кількісній формі підсумкової оцінки визначається за формулою:

$$O = \sum (K_i \times O_i) / \sum K_i$$

де K_i – кількість кредитів i -ї теми (виду занять, тощо);

O_i – оцінка у кількісній формі (бали) з i -ї теми (виду занять, тощо).

Розподіл кредитів за видами занять з дисципліни

Вид занять	Кількість кредитів
Контрольні роботи (2 по 0,3)	0,6
Практичні роботи	
Тема 1.	0,4
Тема 2.	0,4
Тема 3.	0,4
Тема 4.	0,4
Тема 5.	0,4
Тема 6.	0,4
Тема 7.	0,4
Тема 8.	0,4
Тема 9.	0,4
Тема 10.	0,4
Тема 11	0,4
Курсовий проект	1,0

При формуванні підсумкових балів оцінювання успішності здобувачів за питаннями окремих тем при їх тематичній відповідності та за умов наявності сертифікату, а також усної презентації отриманих знань, що ілюструють поглиблення відповідних програмних результатів навчання даної навчальної дисципліни, можуть бути враховані здобутки неформальної освіти

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено		Завідувач кафедри Олександр МАНОЙЛЕНКО
		Гарант ОП Марина ШЕВЧЕНКО